گۆڤاری زانستی زانکۆی جیهان-سلێمانی، بەرگی(1) ژمارە (1)
ISSN 2520-7377 (Online), ISSN 2520-5102 (Print) PP:31-43
Doi: http://dx.doi.org/10.25098/1.1.116 June/2017

ڕۆڵی تەلەفزیۆنی وەرزشی لە دروستکردنی وێنەی زەینی لای وەرزشەوانان، کەناڵی (Sport TV) و (Falcon Eye TV) بە نمونە.

سازگار حەمەأمین صالح [1]، هاوری محمود رسول[2]، کاروان عبدالله محمد[3]

[1]ماجستێر پەیوەندی گشتی/ مامۆستای یاریدەدەر/ڕاگەیاندن، [2,3]ماجستێرTv /مامۆستای یاریدەدەر/ڕاگەیاندن.

[3]karwan.muhammad@univsul.edu.iq

کورتەی توێژینەوە

ئەم توێژینەوەیە تیشکی خستۆتە سەر بوارێکی گرنگی میدیا، کە بریتیە لە پەیوەنیدی بەهێزی نێوان میدیای تایبەتمەند و پەیوەندیەگشتیەکان بۆ دروستکردنی کاریگەریان لەسەر دروستکردنی وێنەی زەینی لای بینەر، ئەمەش کاریگەری ڕاستەوخۆی بەسەر شێوازی میدیا و ڕاکێشانی بینەری هەمیشەو گۆڕاوو هەیە. لەو ڕوانگەوە ڕۆڵی گرنگی پەیوەندیە گشتیەکان و میدیای تایبەتمەند لە دروسکردنی وێنەی زەینی لای بینەر بوەتە بابەتی سەرەکی لێکۆڵینەوەکە، ئەمەش بە وەرگرتنی نمونەی دوو ەناڵی تەلەفزیۆنی وەرزشی (HD) لۆکاڵی، کە پەخشی بەرنامەی وەرزشیەکانیان لە هەرێمی کوردستان دەکەن ، هەروەها وەرگرتنی وەرزشەوانانی شاری سلێمانی وەك سامپڵی توێژینەوەکە.

ئامانجی ئەم توێژینەوەیە نیشاندانی کاریگەری کەناڵە تایبەتمەندیە وەرزشیەکانە لە دروسکردنی وێنەی زەینی لای وەرزشەوانان و ڕۆڵی پەیوەندیەگشتیەکان لەو بارەیەوە.

توێژینەوەکە لە ژێر ڕۆشنایی میتودی پەسنکاری (وەصفی) دا ئەنجامدراوە، پەیڕەوی ڕێبازی ڕووپێوکاری (مسحی) کراوە.

توێژینەوەکە بە چەند ئەنجامێك گەیشتوە کە بریتین لە :

1. هەماهەنگی لە نیوان میدیای تایبەتمەندو پەیوەندییەگشتیەکانکان ڕۆڵی دروستکردنی وێنەی زەینی لای بینەران زیاتر دەکات.
2. کەناڵە وەرزشیەکان لە هەرێمی کوردستان ئەو وێنەیان لە زەینی وەرزشەواناندا دروست کردوە کە وەك سەرچاوەی بڵاو کردنەوەی چالاکیەکانیان لێی بڕوانن.
3. کەناڵە وەرزشیە کوردیەکان نەیان توانیوە ببنە تاکە سەرچاوە بۆ وەرزشەوانان.
4. کەناڵە وەرزشیە کوردیەکان لە ڕووی کاری پیشەیی و بێلایەنیەوە توانیویانە وێنەیەکی باش بخەنە زەینی بینەران و وەرزشە وانانەوە .

کلیلە وشەکان:

وێنەی زەینی، تەلەفزیۆنی وەرزشی، پەیوەندی گشتی، کەناڵی فالکۆن، کەناڵی سپۆرت

ملخص الدراسة

دور التلفزيون الرياضي في تكوين الصورة الذهنية لدى الرياضيين، قناتي (Sport TV) و (Falcon Eye TV) كنموذج.

لا شك أن هذ ه الدراسة تسلط الضوء على جانب مهم من جوانب الإعلام، وهو العلاقة القوية بين تخصصية الإعلام وعمل العلاقات العامة للإعلام، وذلك لتكوين أثرهما على بناء الصورة الذهنية لدى المشاهد، ومن هذا المنطلق يتمّ عرض الدور المهم والفعّال للعلاقات العامة في تكوين صورة ذهنية وتخصصية للإعلام، وأثره أيضاً على الصورة الذهنية لدى المشاهد، والتي توازي هذه الجوانب كلها وكشف مدى أثرهما على عاقبة موازاة تلكم المميزات والسمات. وذلك بأخذ نموذج من مؤسستتين محليتين متخصصين بالرياضة، وأخذ الرياضيين بمدينة السليمانية كعينة للدراسة وعرض آرائهم حول أثر تلكم القنوات في تكوين الصورة الذهنية لدى الرياضيين. وقد تسعى الدراسة لتحقيق أهداف مهمة ومحدّدة كبيان أثر القنوات الرياضية المتخصصة في تكوين الصورة الذهنية لدى الرياضيين، ودور العلاقات العامة بخصوص ذلك، وتوضيح أهمية تخصصية القنوات في تكوين الصورة الذهنية لدى المشاهد. ومن حيث منهجيةُ البحث، فقد تمتّ الدراسة في ضوء المنهج الوصفي، وسلكت الطريقة المسحية المعتمدة على توزيع استمارة الاستطلاع على الرياضيين الذين أصبحوا عينة الدراسة.

وفي الختام فقد وصلت الدراسة إلى نتائج، ومن أهمها:

ISSN 2520-7377 (Online), ISSN 2520-5102 (Print)   PP:31-43
Doi: http://dx.doi.org/10.25098/1.1.116   June/2017

1- وصلنا في هذه الدراسة إلى أنّ التنسيق بين هذين الجانبين يزيد من دور وفعالية تكوين الصورة الذهنية لدى المشاهد.

2- استطاعت القنوات الرياضية في إقليم كوردستان، أن تصبح مصدراً لنشر الأنشطة والفعاليات الرياضية، وكوّنت تلك الصور في ذهن الرياضيين كي ينظروا إليها كمصدر لنشر أنشطتهم وفعاليتهم.

3- بغض النظر عن كون القنوات الرياضية الكوردية مصدراً للأخبار والموضوعات الرياضية لدى الرياضيين، فمع ذلك لم تستطع أنْ تصبح المصدر الوحيد للرياضيين.

4- تمكّنت القنوات الرياضية الكوردية، من حيث العملُ المهنيُ والحيادية, نقل صورة جيدة إلى ذهن المشاهدين والرياضيين.

Abstract:

The role of Sport TVs in creating memorial figures among athletes.

This research centered on the important branch of media which is the strong relationship between being specialized media and the general actions of media to make the influence on the building of memorizing figure among audience. This has a direct impact of the media forms and withdrawing permanent and variable audience. From this perspective, this research has focused on the significant general relations in the building of memorial figure, specialization of media and the effect of audience's memorizing figure. This was conducted by the taking samples from the two most important (HD) local media foundations which they covered Kurdistan region of Iraq. As well as taking the athletes of Sulaimani city as a samples of the research.

The main aim of this research was to demonstrate the effect of the sport TV channels in the building memorizing figures among athletes and the roles of the general relations on them. This research has conducted using qualitative method and peruses the survey methods. The results showed the following points:

1. The cooperation between being specialized media and the relations increase the creating memorizing figures among audience.
2. The sport TV channels in the Kurdistan region of Iraq created those figures in the audience's memory which they looked as key sources of their activities coverage.
3. The sport channels in the Kurdistan could not be the unique source for the athletes
4. The sport channels in the Kurdistan in term professionally and impartially are able to input a good figure in mind of audiences and athletes.

ISSN 2520-7377 (Online), ISSN 2520-5102 (Print) PP:31-43
Doi: http://dx.doi.org/10.25098/1.1.116 June/2017

یەکەم: پێشەکی توێژینەوەو کلیلی وشەکان وچوارچێوەی میتۆدی توێژینەوەکە:

1. پێشەکی

لە ڕۆژگاری ئەمڕۆدا هۆکاری سەرکەوتنی هەر پرۆژە و چالاکیەك لە هەردەزگا و دامەزراوەیەکدا ، پێویستی بە لێکۆڵینەوەو توێژینەوەی ورد هەیە، تەلەفزیۆنیش وەکو هەر ئامرازێکی تری ڕاگەیاندن هۆکارێکی گرنگە بۆ ئاراستەکردن و کاریگەری دانان لەسەر جەماوەر و سودپێگەیاندنی جەماوەر لەلایەن کەناڵە تەلەفزیۆنیەکەوە، توێژەران لەم توێژینەوەیدا تیشکیان خستوەتەسەر تەلەفزیۆنی وەرزشی کە تاچەند توانیوێتی ئامانجی سەرەکی بپێکێت وجەماوەری تایبەتی خۆی (وەرزشەوان) لە خۆی کۆبکاتەوە، وێنەیەکی کاریگەر لە زەینی بینەراندا دروست بکات، یاخود جەماوەری تایبەتی، کە مەبەست لێی وەرزشەوانانە تا چەندێك سودمەند بوونو کەناڵە تەلەفزیۆنیە وەرزشیەکان بەکاری خۆیان هەستاون. لێرەدا پرسیارێك دێتە پێش (تەلەفزیۆنی وەرزشی فالکۆن و تەلەفزیۆنی سپۆرت)، کە دوو تەلەفزیۆنی ناوخۆیی وەرزشی هەرێمی کوردستانن تا چەند توانیویانە ببنە سەرچاوەی زانیاری وەرزشەوانەکان؟ بۆ وەڵامی ئەم پرسیارەش دەبێت بۆئەنجامدانی ئەم توێژینەوەیە پەنا ببرێتە بەر زانستی پەیوەندییە گشتیەکان و وێنەی زەینی کە بەرێگەی چالاکیەکانی پەیوەندی گشتیەکانەوە دەتوانین وێنەی باش دروست بکەین، لە هەردەزگاو دامەزراوەیەکدا، چونکە ئامانجی سەرەکی پەیوەندیە گشتیەکان بریتیە لە وێنەیەکی زەینی باشو خوازراو بۆ دامەزراوەکە، کەواتە دیاریکردنی وێنەی زەینی وەڵامی باشو خراپی دەزگاکەمان نیشان دەداتو لە ڕێگەیەوە دەتوانین باشی و خراپیو ڕادەی بەدەستهێنانی ئامانجی کەناڵەکەی پێبپێوین، ئەوەش لەرێگەی دابەشکردنی فۆرمێکەوە کە پێکهاتوە لەچەند پرسیارێکی دیاریکراو. ئەم توێژینەوەیە پێکهاتوە لە چەند (بەشو پارو وەچەپار) یێك پێکهاتووە کە تیایدا پێناسەی چەمکەکان و میتۆدی توێژینەوە کراوە، هەروەها باسی وێنەی زەینی پەیوەندی پەیوەندی گشتی، دروستکردنی وێنەی زەینی کراوەو ئاماژەدراوە بە وەرزشەوان وەك جەماوەری تەلەفزیۆنی وەرزشی، لایەنی مەیدانی توێژینەوەکە کە گرنگترین بەشی توێژینەوەکەیە خراوەتە ڕوو و شیکاری بۆ کراوە.

2. چوارچێوەی تیۆری توێژینەوە

2 . 1. کێشەی توێژینەوە:

توێژینەوە پرۆسەیەکی سیستماتیکیە و پێویستی بەکات و بیرکردنەوە و تێڕامان هەیە و توێژەر دەبێ کێشەیەك هەڵبژێرێت کە پێویستی بە چارەسەرکردن هەبێت، ئەو کێشەیەش دەبێ پەیوەندی ڕاستەوخۆی بەکاروپیشەی توێژەرەوە بێت. کێشەی سەرەکی ئەم توێژینەوەیەش لەوەدا خۆی دەبینێتەوە کە هەردوو بابەتی (ڕاگەیاندنی تایبەتمەند و پەیوەندیەگشتیەکانی پێکەوە گرێداوە) بۆ ئەوەی پەیوەندی نێوان ئەم دوو بابەتە لە ڕوڵو گرنگیان لە دروستکردنی وێنەی زەینی لای بینەران بخاتەڕوو.

پرسیاری سەرەکی لێرەدا ئەوەیە ئایا چەندە لە رێگەی بنەماکانی پەیوەندیەگشتیەکانەوە دەتوانرێت کار بکرێت لەسەر دروستکردنی وێنەی زەینی، وەیاخود چەندە تایبەتمەند بونی ڕاگەیاندن بە بابەتیکی دیاریکراوەوە وێنای زەینی دەچەسپێنی، ئەی ئەگەر هەردوو بوارەکە پێکەوە کاربکەن کاریگەریەکە لە دروسکردنی وێنەی زەینیدا چی بەسەردێت ؟

2 .2: گرنگی توێژینەوە:

گرنگی ئەم توێژینەوەیە لەوەدا خۆی دەبینێتەوە کە

1. توێژینەوە لەم بوارەدا نەکراو و دەگمەنە بە تایبەت بەزمانی کوردی و تازەگەری تێدایە بەوەی کە سێ لایەنی سەرەکی بەیەکەوە بەستوەتەوە ئەویش (پەیوەندی گشتی و وەرزش و ڕاگەیاندنی تایبەتمەند).
2. شێوازی کارکردنی پەیوەندیە گشتیەکان لە ڕاگەیاندنی تایبەتمەندی تەلەفزیۆنی وەرزش لە دروستکردنی وێنەی زەینی لای جەماوەرەکەی دەخاتە ڕوو.
3. گرنگی ئەم توێژینەوەیە لە گرنگی بوونی پەیوەندیەگشتیەکان لە کەناڵەکاندا کە چۆن پەیوەندی گشتی یەکان بەرپرسە لە دروستکردنی وێنەی زەینی دروست (خوازراو) لەلای جەماوەر، لە ڕێگەی شێوازی پلان دانان و شێوازی جێبەجێکردنی بۆ گەیاندنی پەیامەکە بەشێوەیەکی کاریگەر.
4. ڕاگەیاندنی تایبەت مەند چۆن دەتوانیت پەیوەندی بەهێز لەگەڵ بینەرانی تایبەتی خۆی دروست بکات و سەرنجی ئەوان لە دەوری بابەتەکانی خۆی کۆبکاتەوە.

ISSN 2520-7377 (Online), ISSN 2520-5102 (Print) PP:31-43
Doi: http://dx.doi.org/10.25098/1.1.116 June/2017

5. پرسیاری زۆری لەلای کەناڵە ڕاگەیاندنەکان دروستدەکات لەبارەی چۆنیەتی دروستکردنی وێنەی زەینی خوازراو لای جەماوەرەکەی بەمەبەستی دروستکردنی کاریگەری و هەروەها دەستکەوتنی قازانج و زۆرکردنی جەماوەری خۆی و برەودان بە کەناڵەکە، ئەمەش لە ڕێگەی پەیوەندیە گشتیەکانو بونیادنانی ڕاگەیاندنی تایبەتمەندەوە دێتە دی، چونکە بەبونی پەیوەندیە گشتیەکان و چالاکبونی چالاکیی گشتی و پلان و بەرنامەی بەهێز، پەیوەندی گشتی وێنەی زەینی خوازراو لای جەماوەر دروست دەبێت، هەروەك چۆن بە تایبەتکردنی میدیا بە بابەتێکی دیاریکراویشەوە سەرەتای دروستکردنی پەیوەندیەکی بەهێزە بە بینەران و خوازیارانی ئەو بابەتە.

2 .3. ئامانجی توێژینەوە:

ئامانجی ئەم توێژینەوەیە بریتیە لە دۆزینەوەی جۆری ئەو وێنە زەینیە، کە لەلای وەرزشەوانان ، بەرامبەر هەردوو کەناڵی تەلەفزیۆنی سپۆرت تیڤی و فالکۆن تیڤی دروست بووە، هەروەها زانینی کوالیتی و پێگەو ئاستی کەناڵەکان لای وەرزشەوانان، کە ئایا هەردوو کەناڵ توانیویانە وێنەیەکی باش و ئەرێنی لای وەرزشەوانان دروست بکەن، ئەمە لەلایەك و لەلایەکی دیکەوە دەرخستنی گرنگی پەیوەندی گشتیەکان لای جەماوەر، کە هۆکاری دروستبوونی وێنەی زەینی خوازراو و گونجاو ئەرێنییە.

2 ـ 4. میتۆدی توێژینەوە

لەم توێژینەوەیەدا، سامپڵی توێژینەوەکە بریتیە لە وەرزشەوانان و یاریزانان و هەوادارانی بواری وەرزشی، کە بەشێوەیەکی هەرەمەکی وەرگیراون، لەبەر ئەوەی ڕاگەیاندنی تەلەفزیۆنی تایبەتمەندە بەوەرزش، بەهەمان شێوە جەماوەرێکی تایبەت مەندی لەخۆی کۆکردوەتەوە .

توێژەران پاڵپشت بە میتۆدێکی زانستی دیاریکراو، کە بریتیە لە ڕوپێوی پەسەنکاری کە تیایدا فۆرمێکی ڕاپرسی ئامادەدەکرێت چەند پرسیارێکی تێدادا دەکرێت و شیکاری وەڵامەکان دەبێتە بنەمایەك بۆ ڕونکردنەوەی لایەنی پراکتیکی توێژینەوەکە، بەمەش دەتوانرێت شیکاری ئەو بابەتە بکرێت کە ئایا هەردوو کەناڵە وەرزشیەکە، کە لەم توێژینەوەیەدا بەشدارن توانیویانە ئامانجی سەرەکی خۆیان لە دروستکردنی وێنەیەکی زەینی گونجاو و ئیجابی بەدیبهێنن، ئایا ئەو کارو چالاکیو بەرنامانەی، هەردوو کەناڵەکە پێشکەشی دەکەن. تا چ ڕادەیەك بوتە هۆی ئەوەی کە وێنەیەی گونجاو و لەباریان لەلای جەماوەرەکانیان بۆ دروست بکات.

2 ـ 5. پرسیارەکانی توێژینەوە:

ـ پرسیاری سەرەکی ئەم توێژینەوەی خۆی دەبینیتەوە لە:

1. ڕۆڵی پەیوەندیە گشتیەکان لە دروستکردنی وێنەی زەینی تەلەفزیۆنێکی تایبەتمەند لەلای بینەرانی چییە ؟
2. ڕۆڵی تایبەتمەندبونی ڕاگەیاندن لە دروستکردنی وێنەی زەینی لە لای بینەرانی چییە؟
3. لە کاتیکدا ڕاگەیاندن لەسەر بنەماکانی تایبەتمەند بوون کاربکات و هاوتەریب بە ڕێکارە پێشکەوتووەکانی ئەمڕۆ پرۆسەو ئەرکەکانی پەیوەندیە گشتیەکان بەرەو پێش بڕوا. ڕۆڵی هەردووکیان پێکەوە لە دروستکردنی وێنەی زەینی لای بینەرانی ئەو میدیایە چۆن دەبێت؟

2 ـ 6. ئامرازەکانی کۆکردنەوەی زانیاری

ئامرازەکانی کۆکردنەوەی زانیاری لەم توێژینەوەدا بریتین لە :

1. کتێبو لێکۆڵینەوەو وتاری زانستی کە لەو بوارەدا نوسراون.
2. دروستکردنی فۆرمی تایبەتو دابەشکردنی بەسەر سامپڵی توێژینەوەکەدا کە وەرزشەوان.
3. سەردانی مەیدانی کەناڵەکان و بینینان لە نزیکەوە.

2.7. کۆمەڵ و مشتە- عینە- ی توێژینەوە:

أ- کۆمەڵگای توێژینەوە :

کۆمەڵی ئەم توێژینەوەیە لە وەرزشەوانانی هەرێمی کوردستان پێکدێت ، بۆ وەرگرتنی ڕایان لەبارەی دوو تەلەفزیۆنی هەڵبژێردراوەوە سودیتن لێنراوە.

ب- مشتە- عینە-ی توێژینەوە:

ISSN 2520-7377 (Online), ISSN 2520-5102 (Print) PP:31-43
Doi: http://dx.doi.org/10.25098/1.1.116 June/2017

مشتەی ئەم تیوێژینەوە وەزشوانانی سلێمانین و دوو تەلەفیزیونی وەرزشی كوردی، كە لە شاری سلێمانی، هەرێمی كوردستان كاردەكەن بریتین لە هەردوو تەلەفیزونی (فالكۆن- سپۆر)، هۆكاری هەڵبژاردنی ئەم عینەیەش دەگەرێتەوە بۆ:

1. دوو كەناڵەكە تایبەتن بە وەرزش و لە هەموو شاری سلێمانیەوە بەرنامەكانیان پەخش دەكەن.
2. دوو كەناڵی سیستمی (HD) ناوخۆیین، كە دەتوانن سەرجەم یاری و هەواڵەكان لە ناوخۆی هەرێمدا پەخش بكەن

ح. جۆری مشتە- عینە-ی توێژینەوە:

- سامپڵێكی هەرەمەكیە لە هەڵبژاردنی وەرزشەوانان و مەبەستدارە لە دیاریكردنی كەناڵەكان، كە ڕای وەرزشەوانانیان لەسەر وەردەگرین، ۆ ئەمەش 50 وەرزشەوان وەرگیراوە كە 33 كەسیان لە رەگەزی نێرن و 17 كەسیشیان لە ڕەگەزی مێ، وەك لە خشتەی ژمارە (1) دا خراوەتە روو

خشتەی (1) خستنە رووی نمونەی لێكۆڵینەوەكە لە رووی رەگەزەوە

رەگەز	دووبارە	رێژە
نێر	33	٪ 66
مێ	17	٪ 34
هەمووی	50	٪ 100

لەم خشتەیەدا وا نیشاندراوە، كە لە كۆی 50 كەس، كە بەشداری راپرسیەكە بوون 66 ٪ ی لە رەگەزی نێر بوون و 34 ٪ لە رەگەزی مێن، ئەگەر چی رەگەزی نێر بە رێژەیەكی زیاتر بەشدار بوون، بەلاَم بە بەراورد بە زیادی رەگەزی نێر لە بواری وەرزشدا رێژەیەكی باش لە رەگەزی مێ لە راپرسیەكەدا بەشداری پێكراوە.

- عەینەیەكی مەبەستدار لە كەناڵە وەرزشیەكان هەردوو كەناڵی (فالكۆن و سپۆرت) وەرگیراوە.

2 ـ 8. سنوری توێژینەوە:

سنوری ئەم توێژینەوەیە ئەم سێ بوارەی خوارەوە دەگرێتەوە:

أ- بواری مرۆیی: بواری مرۆیی توێژینەوەكە ئەگرێتەوە كە 50 كەس لە وەرزشەوانانی شاری سلێمانی.

ب- بواری شوێنی: بواری شوێنی توێژینەوەكە پارێزگای سلێمانیە، كە نوسینگەی سەرەكی هەردوو تەلەفیزیونی (فالكۆن) و(سپۆرت) دەكەوێتە ئەم پارێزگایەوە.

ج- بواری كاتی : لایەنی مەیدانی ئەم توێژینەوەیە ئەنجامدرا لە ماوەی (2016/7/1) تاكو (2016/9/31).

9-2 راستی رواڵەتی :

بەمەبەستی دڵنیایوون لەدروستی و زانستی بوونی ئامرازی كۆكردنەوەی زانیاری توێژینەوەكە، توێژەران (ڕاپرسی) یان ئامادەكرد وخستیانە بەردەم ژمارەیەك لە شارەزاو پسپۆران لە بواری ڕاگەیاندندا، ئەمەش بۆ زانینی لایەنە لاوازەكانی فۆرمەكەو دەرخستنی ئاستی دروستی و نادروستی برگەكانی و پەیوەندییان بە هێنانەدی ئامانجەكانی توێژینەوەكەو هەڵسەنگاندنی پرسیارەكانی لە ڕووی چەندایەتی و چۆنایەتی و ریزبەندیەوە،ئەم هەنگاوە بەشێوەیەكی گشتی دروستی و ئاستی (راپرسی)ەكە پیشان دەدات و توانستی ناوەرۆكەكەی لە هێنانەدی ئامانجەكانی توێژینەوەكەدا دەردەخات .

دوای پێداچوونەوەی شارەزایان و پسپۆران بە فۆرمەكەدا سەرنج و تێبینیەكان لەلایەن توێژەرانەوەو بەهەند وەرگیرا، لەو ڕووەوە توێژەران چەند پرسیارێكی پێویستیان زیادكرد وگورانكاریان لەهەندێك برگەدا كرد، تاكو ئەو ئاستەی فورمەكە بۆ دابەشكردنی بە سەر مشتە(عینە)ی توێژینەوەكەدا بەگونجاو زانرا.

2- 10. چارەسەرە ئاماریەكان

توێژەران لەم توێژینەوەیەدا بەرنامەی ئاماریی كومپیوتەری (SPSS) یان بەكار هێنا لە پێناوی دەركردنی رێژەی سەدی و دوبارەكان دا (ئەگەر چی ئاماریكی سادەن، بەلاَم بەكارهێنانی ئەم بەرنامەیە هەم لە سودوەرگرتن لە كات و وردی ئامارەكەیە) بەئامانجی گەیشتن بە زانیاری ودەرئەنجامی ووردی ئاماری.

ISSN 2520-7377 (Online), ISSN 2520-5102 (Print) PP:31-43
Doi: http://dx.doi.org/10.25098/1.1.116 June/2017

2 . 11. جێگیریی

توێژەران جێگیری توێژینەوەیان بەهۆی بەكارهێنانی یاسای (سپێر مان)ەوە دەركرد ، ئەوەش دوای ئەوەی 40 ڕۆژ گەرانەوەی فۆرمەكانی ئەم توێژینەوەیە تێپەر بوو، بەمەبەستی دڵنیابوون لە چەسپاوییەكەی، پرۆسەی جێگیری بۆ ئەنجام دراوە، بۆ ئەوەش جارێكی تر 20٪ فۆرمەكان، كە 10 فۆرم دەكات لە كۆی 50 فۆرم بۆ هەردوو كەناڵەكە بەسەر كارمەندانی كەناڵەكەدا دابەشكردەوە، كە پێشتر كۆدی ژمارەیی بۆ هەریەكە لەو فۆرمانە دانرابوو، دواتر وەرگیرانەوە و بۆ بەراوردكردن و پێوانەكردنی جیاوازی نێوان وەڵامەكانیش یاسای (سپێرمان) بۆ دۆزینەوەی پەیوەندی لە نێوان ئەو دوو گۆڕاوەدا بەكارهێنرا، بە پێی ئەم یاسایەش ئەنجامەكەی كردیە (88 ٪) ئەمەش ڕێژەیەكی گونجاوە بۆ پەسەندكردن وجێگیری ئەنجامی فۆرمەكان، كە بەسەر كارمەندانی كەناڵەكاندا دابەشكراون.

$$\text{یاسای سپێرمان (ر)} = 1 - \frac{6\ (\text{مج ف}^2)}{\text{ن}\ (\text{ن}^2-1)}$$

$$(\text{ر}) = 1 - \frac{6\ (500)}{10\ (2500-1)}$$

$$(\text{ر}) = 1 - \frac{3000}{24990}$$

$$(\text{ر}) = 1 - 0.12 = 88\ \%$$

دووەم: پێناسەی چەمكەكان

- ڕۆڵ: كۆمەڵێك كاری بەرجەستەكراوە، كە كەسێك لە هەڵوێستی كارلێكی كۆمەڵایەتیدا پێی هەڵدەسێت، یان كۆمەڵێك خزمەتگوزاریە ئەگەر كارەكە پەیوەندی بە ئاپۆڕەوە بێت، وەكۆمەڵێك پاڵنەرە ئەگەر كارەكە پەیوەندی بە قەدەرەوە هەبێت. مانای ڕۆڵ لە چوارچێوەی مەعریفیدا و چۆنیەتی بەكارخستنی لە توێژینەوەكەدا هەوڵدانە بۆ زانینی ڕۆڵی پەیوەندی گشتی لە دروستكردنی وێنەی باش بۆ كەناڵەكە و ئەو چالاكیانەی، كە بۆ بەدەسهێنانی متمانە و هەڵسەنگانی جەماوەر بۆ دەزگاو ادمەزراوەكە پێی هەڵدەسێت. (لقصير رزيقة، 2006-2007، ص 29)
- تەلەفزیۆنی وەرزشی: مەبەست لێی تەلەفزیۆنێكی تایبەتمەندە لە بواری بابەتی وەرزشیدا و گرنگی بە هەواڵ و زانیارییە وەرزشیەكان دەدات و بەرنامەو یاریبە جیاوازەكانی وەرزش پەخش دەكات.
- وێنەی زەینی: دەرئەنجامی كۆتایی هەڵوێستە كەسیەكانە، كە لای تاكەكان یان كۆمەڵەكان، بەرامبەر بە كەسی دیاریكراو یان سیستەمێك یان گەلێك یان ڕەگەزێكی دیاریكراو، یان دامەزراوەیەك، یان ڕێكخراوێكی ناوچەیی، یان نێودەوڵەتی، یان پیشەیەكی دیاریكراو، یان هەرشتێكی تر دروست دەبێت، كە ڕەنگە كاریگەری لەسەر ژیانی مرۆڤ هەبێت ، و ئەم هەڵوێستانە دروست دەبن لە ڕێگەی ئەزموونە ڕاستەوخۆ و ناڕاستەوخۆكان وە ئەم ئەزمونانە لەگەڵ سۆزی تاك و ئاراستە و بیروباوەڕیان یەكانگیر دەبن، بەلەبەرچاوگرتنی دروستی و ناردوستی زانیاریەكان كە لە ئەزمونەكان لە خۆ دەگرێت ، ئەم ئەزموونانە لەلایەن خاوەنەكانیانەوە دۆخێكی ڕاستە، كە لەڕێگەیەوە سەیری دەوروبەری خۆیان پێدەكەن و لێی تێدەگەن لەسەر بنەمای ئەو ئەزموونە و هەڵی دەسەنگێنن (علي عجوة، 2002، ص 10)
- وەرزشەوان :. بریتیە لە هەوڵدانی لاشەیی بە شارەزاییەكی گونجاو بەپێی كۆمەڵێك یاسا و ڕێسایی تایبەت كە بەمەبەستی خۆشی بەخشی و كێبڕكێ یان چێژوەرگرتن یان دەركەوتن ئەنجام دەدرێت ئەمەش بە شێچواز و ئامانجی جیاوازی (كۆمەلایەتیە، خودی)
- تەلەفزیۆنی فالكۆن: تەلەفزیۆنێكی تایبەتمەندە بە بواری وەرزش لە هەرێمی كوردستان بە سیستمی (HD) پەخشی بەرنامەكانی دەكات، ماوەی چوار ساڵە ئەم تەلەفزیۆنە لەو بوارەدا كاردەكات.

ISSN 2520-7377 (Online), ISSN 2520-5102 (Print) PP:31-43
Doi: http://dx.doi.org/10.25098/1.1.116 June/2017

ـ تەلەفزیۆنی سپۆرت: تەلەفزیۆنێکی تایبەتمەندە بە بواری وەرزش لە هەرێمی کوردستان بە سیستمی (HD) پەخشی بەرنامەکانی دەکات، ماوەی هەشت ساڵە ئەم تەلەفزیۆنە لەو بوارەدا کاردەکات.

سێهەم: چوارچێوەی تیۆری توێژینەوە

3. وێنەی زەینی و پەیوەندیەگشتیەکان، دروستکردنی وێنەی زەینی.

3 ـ 1. وێنەی زەینی و پەیوەندیەگشتیەکان

رۆبیسۆن و پارلۆ، تێروانینان بۆ دەستەواژەی وێنەی زەینی بەشێوەیەکی سادە ئەو وێنە ئاوەزییە کە لە زەینی جەماوەر دەربارەی دەزگای جیاواز بەرجەستە دەبێت، ئەم وێنەیەش لە ئەنجامی ئەزمونی راستەوخۆ و ناراستەوخۆ دروست دەبێت، ئەو ێنەیەش دەکرێت ئاوەزیانە بێت یان خود نا ئت ئاوەزیتنە بێت. هەر یەکە لەو وێنانەش پاڵپشتن بە بەبەڵگە و دۆکیومێنت یان پروپاگەندە و وشەی بێ بنەما، دواجار ئەو وێنەیە لای ئەو کەسانەی وەردەگیرێت و لە زەینی خۆیاندا بە وێنەی ڕاست بە نیسبەت خۆیانەوە ئەژمار دەکرێت.(حسانە رشید، 2009، بغداد، ص 35)

لە پێناسەیەکی جیاوازدا (بولدنج) دەڵێت وێنەی کاندیدەکان لە هەڵبژاردنەکاندا لە زەینی جەماوەردا کۆمەڵە وێنەیەکی خودییە دەربارەی پاڵێوراوەکە دروست دەبێت لەلایەن دەنگەدەرەوە. (هەمان سەرچاوە، ص 36)

(علی عجوە دەڵێت) وێنەی زەینی زیاتر لە ڕوانگەی خودەوە سەرچاوە دەگرێت، کە لەلای تاك وکۆمەڵ دامەزراوە لەبەرامبەر بەکەسێك، یاخود سیستمێك، یاخود ڕێکخراوێك، یان دەزگایەکی نێودەوڵەتی، یان دامەزراوە یان هەردەزگایەك کە کاریگەری لەسەر خەڵکی هەبێت، ئەم ڕەنگدانەوەیەش بە ئەزمونێکی راستەوخۆ یان ناراستەو خۆ دەردەکەون، کە پابەندە،بە کردەیی سۆز و بۆچونەکانی تاك و کۆمەڵ .

بە پێی پێناسەی (پۆلچارت) وێنەی زەینی لە ئەنجامی پاشکۆ کردنی زەینییانەی کۆمەڵە وێنەیەك دروست دەبێت کە دەشێت هەڵوێستی کەسێك بێت بەرامبەر کارێکی ڕۆژانە یاخود ڕووداوێکی گرنگ بێت لە ژیانیدا، هەرکاتێك بیەوێت ئەم ڕووداوە لە ڕێگەی بانکی مێشکی بهێنێتەوە یاد و بیری خۆی. (د. سالم محمد العزاوي، عدد 17، 2013، ص 84-85)

خواسن و ئارەزووی مرۆڤ بۆ وێنەکان هەرگیز تێرنابێت پێویستە هەمیشە بەرپرسی کەناڵ بیر لەو وێنە و شانە بکاتەوە تاکو باشترین پەیام بە وێنە و بە وشە و بەزارەکی و دانانی فۆرم و لایەکی تایبەت بەبەکارهێنانی وێنە شتێکی ژیران و حەکیمانەیە ئێمە دەبێت پەیامەکانی کەناڵە تەلەفزیۆنیەکان و زۆربەڕوونی بە ئامانجەوە بگەیەنین (مالکۆلم ئێف، 1990، لا 26)

3 ـ 2. وێنەی زەینی و پەیوەندی گشتی

پەیوەندی گشتی: دەبێت لە نێوان ڕێکخراو و کۆمەڵگا زنجیرەی گەیشتن بێت، چونکە ناوەرۆك و کرۆکی پەیوەندیی گشت چالاکیەکی پەیوەندی و گەیاندنە، ئامانجی بەدەستهێنانی متمانەی جەماوەرە، و لایەنگیری ئامانج و سیاسەتەکانی ڕێکخراوەکەیە، دەرخستنی وێنەیەکی ئەرێنیە بۆ ڕێکخراوەکە بەرامبەر جەماوەرو کۆمەڵی دەوروبەری خۆی. لێرەشەوە گرنگی وێنە دەردەکەوێت، کە جەماوەر بەرامبەر ڕێکخراوەکە هەڵیگرتووە ، کە وێنەدانەوەی ناسنامە دامەزراوەکەیە وەکو ئەوەی جەماوەر دەیبینێت. لێرەدا دەبێت ئاماژە بە جیاوازی نێوان دوو چەمك بکرێت، زاراوەی ناسنامەی یان کەسایەتی دامەزراوە نەك هەوڵی دامەزراوەکە بۆ بلاوکردنەوە و دەربڕینی مەبەستداربێت یان بێ مەبەست، بەڕێگە و شێوەی جیاواز کە لە ڕێگەیەوە ئاماژە بە ناسنامەی دامەزراوەکە دەکرێت، لە کاتێکدا کە وێنەی زەینی وێنە دانەوەی ئەو ڕێگایەیە، کە جەماوەر ڕێکخراوەکەی پێ دەبینێت، کە ئەویش وێناکردنە، تاك هەستی پێدەکات، تەنها لە زەینی ئەوانەدایە، کە پەیامەکان وەردەگرن (عندنان متروك الشديفات، 2013 ، ص 98) .

3 ـ 3. دروستبوونی وینەی زەینی تەلەفزیۆنی:

هەر لە کۆنەوە وێنە هۆکاری پەیوەندی کردن بووە لەنێوان کەس و خەڵکانی ئەو کاتەدا، دوای ئەوەی کە وردە وردە لەگەڵ بەرەوپێشچونی کۆمەڵ و تەکنە لۆجیا و وێنەکان جوڵەیان تێکەوت و دواتر هۆکاری تری وەکو دەنگ و ڕەنگکردن زیادی کردوو هەتاوەکو ئەم سەردەمەی ئێستا چەندین بوار کاری تێداکراوە. (www.bostah.com-21/7/2016)

چوارەم: لایەنی مەیدانی توێژینەوە

رۆڵی تەلەفزیۆنی وەرزشی لە دروستکردنی وێنەی زەینی لای وەرزشەوانان

4. رۆڵی تەلەفزیۆنی وەرزشی (Sport) و (Falcon) لە دروستکردنی وێنەی زەینی لای وەرزشەوانان

4 ـ 1. تەلەفزیۆنی وەرزشی (Sport) و (Falcon Eye)

ISSN 2520-7377 (Online), ISSN 2520-5102 (Print) PP:31-43
Doi: http://dx.doi.org/10.25098/1.1.116 June/2017

تەلەفزیۆنی وەرزشی (Sport) و (Falcon Eye) دوو کەناڵی وەرزشی تایبەتمەندن، کە لە سنوری هەرێمی کوردستان وەك دوو کەناڵی ناوخۆیی پەخشی بەرنامە و هەواڵی وەرزشی دەکەن و یاریە وەرزشیەکان بۆ بینەرانیان دەگوازنەوە، ئەم دوو کەناڵە زیاد لە 4-8 ساڵە بە سیستمی (HD) پەخشی بەرنامەکانیان دەکەن، بەشێوەیەکی گشتی ئەم دوو کەناڵە بەرنامەکانیان لە چوارچێوەی هەواڵی وەرزشی و پەخشکردنی یاریە وەرزشیەکان و بەرنامەی پێشبڕکی و دیداری وەرزشی و شیکاری یارییە وەرزشیەکاندا خۆیان دەبیننەوە.

2 - 4. ڕۆڵی تەلەفزیۆنی وەرزشی (**Sport) و (Falcon Eye) لە دروستکردنی وێنەی زەینی**

بۆ دیاریکردنی رۆڵی ئەم دووکەناڵە لە دروستکردنی وێنەی زەینی لای وەرزشەوانان سود لە بلاوکردنەوەی فۆرمێکی ڕاپرسی وەرگیراوە، کە چەندین پرسیاری تایبەت بە پێوانەکردنی وێنەی زەینی تێدایە و بەسەر 50 کەسی وەرزشەوانی بینەری ئەو دووکەناڵە دابەشکراوە ئەنجامەکەیان بەرێگەیەکی زانستی لێکدراوەتەوە، کە لێرەدا توێژەران هەموو ئەنجام و خستنە رووەکان دەخەنە بەر باس و لێکۆڵینەوە.

-1 نموونەی لێکۆڵینەوەکە لە ڕووی ئاستی بینەربونی کەناڵە وەرزشیەکانەوە.

لە کۆی 50 بەشداربووی راپرسی توێژینەوەکە 50 بەشدار بوو بە شێوەیەکی تەواو بینەری هەردوو کەناڵی (فالکۆن و سپۆرت) بوون هیچ یەك لە بەشداربوانی راپرسیەکە نەبووە، کە بینەر نەبێت. وەك لە خشتەی ژمارە (2) دا دەردەکەوێت

خشتەی (2) خستنەڕووی نمونەی لێکۆڵینەوەکە لە رووی ئاستی بینەربونی کەناڵە وەرزشیەکانەوە.

گۆڕاو	دووبارە	رێژە
بەڵێ	50	٪ 100
نەخێر	0	٪ 0
هەمووی	50	٪ 100

بە پێی ئەم خشتەیە 100 ٪ ی بەشدار بوەکانی راپرسیەکە، کە 50 وەرزشکارن بینەری هەردوو کەناڵی (فالکۆن و سپۆرت)ن کە دوو نمونەی توێژینەوەکەن بەم شێوەیە رێژەی تەواوی بەشداربوانی راپرسیەکە بینەری ئەوو دوو کەناڵەن ئەمەش وانیشان دەدات ئەم دوو کەناڵە وەرزشیە بینەری باشی وەرزشی هەیە.

2. ئاستی بینەر بونی بەشداربوانی راپرسیەکە بۆ بینەربونی کەناڵەکان.

لە بارەی ئەوەی، کە ئایا بەشداربوانی ڕاپرسیەکە زیاتر بینەری کەناڵی فالکۆن)ن، یاخود کەناڵی (سپۆرت) 27 کەس لە کۆی 50 کەس وایان نیشانداوە کە بینەری کەناڵی (سپۆرت)ن و 23 کەسیشیان بینەری کەناڵی (فالکۆن)ن، وەك لە خشتەی ژمارە (3) دا خراوەتەروو.

خشتەی (3) خستنەڕووی ئاستی بینەربوونی بەشداربوانی ڕاپرسیەکە بۆ بینەربونی کەناڵەکان.

گۆڕاو	دووبارە	رێژە
سپۆرت	27	٪ 54
فالکۆن ئای	23	٪ 46
هەمووی	50	٪ 100

بەپێی ئەم زانیاریانەی نێو خشتەکە بینەرانی هەردوو کەناڵەکە تارادەیەك لە نموونەی توێژینەوەکە لێك نزیکن، کە بەرێژەی 54 ٪ بینەری تەلەفزیۆنی سپۆرت و 46 ٪ بینەری فالکۆن ئایین

3.رادەی کاریگەری کەناڵە وەرزشیەکان لەسەر بینەران

ISSN 2520-7377 (Online), ISSN 2520-5102 (Print) PP:31-43
Doi: http://dx.doi.org/10.25098/1.1.116 June/2017

لە كۆی 50 كەسی بەشدار بوو لە راپرسیەكەدا و لە بارەی وەڵامی پرسیاری ئایا كەناڵە وەرزشیە كوردیەكان كاریگەریان لەسەر تۆی وەرزشەوان هەیە وەك بینەری كەناڵەكە؟ 31 كەس بە بەڵێ وەڵامیان داوەتەو و 7 كەس بە نەخێر و 12 كەسی دیكەش وایان نیشان داوە، كە تارادەیەك كاریگەری هەیە. وەك لە خشتەی ژمارە (4) دا خراوەتە روو.

خشتەی (4) خستنە رووی رادەی كاریگەری كەناڵە وەرزشیەكان لەسەر بینەران

گۆڕاو	دووبارە	ڕێژە
بەڵێ	31	٪ 62
تارادەیەك	12	٪ 24
نەخێر	7	٪ 14
هەمووی	50	٪ 100

بە پێی ئەم خشتەیە 62 ٪ ی بینەرانی (وەرزشەوانان) كەناڵكان لە ژێر گاریگەری پەیامە وەرزشیەكانی كەناڵەوەرزشیە كوردیەكاندانو 7٪ وەرزشەوانان نەكەوتونەتە ژێر كاریگەری كەناڵە وەرزشیە كوردیەكان، رێژەی 24 ٪ تا رادەیەك كەوتونەتە ژێر كاریگەریەوە، بە پێی ئەم ئەنجامە رێژەیەكی زۆری وەرزشەوانان، كە بینەری كەناڵە وەرزشیە كوردیەكانن كەوتونەتە ژێر كاریگەری پەیامە وەرزشیەكانی كەناڵە وەرزشیە كوردیەكانەوە، كە لە ناوخۆی هەرێمی كوردستاندا پەخش دەكەن.

4. ئاستی پێداویستی وەرزشی لە ڕووی میدیاییەوە

لە كۆی 50 كەسی بەشداری راپرسیەكە 22 بە شێوەیەكی تەواو 8 كەس تارادەیەك پێیان وایە، كە ئەو دوو كەناڵە پێداویستیەكانی پەیامی وەرزشی وەرزشەوانان پڕ دەكەنەوە لە رووی هەواڵ و بەرنامەی وەرزشی و بابەتە جیاوازەكانی ترەوە، 20 كەسیش پێیان وایە، كە نەیان توانیوە ئەو ئەركە ببینن. وەك لە خشتەی ژمارە (5)دا خراوەتە ڕوو

خشتەی (5) خستنەڕووی ئاستی پێداویستی وەرزشی لە ڕووی میدیاییەوە

گۆڕاو	دووبارە	ڕێژە
بەڵێ	22	٪ 44
نەخێر	20	٪ 40
تارادەیەك	8	٪ 16
هەمووی	50	٪ 100

لەسەر بنەمای زانیاریەكانی ئەم خشتەیە 44 ٪ ی بینەرانی وەرزشی كەناڵە وەرزشیەكوردیەكان بەشێوەیەكی تەواوو 16٪ تا رادەیەكی بەرچاو پێداویستی پەیامی وەرزشی لە لایەن كەناڵە كوردیە وەرزشیەكانەوە پڕكراوەتەوە و 40 ٪ وانیشان دەدەن، كە ئەم كەناڵە كوردیانە نەیانتوانیوە هەموو پەیامی وەرزشی وەرزشەوانان تێر بكەن . بە پێی ئەم ئەنجامە زیاتر وەرزشەوانانی بینەری كەناڵە وەرزشیە كوردیەكان لایان وایە كە ئەم كەناڵە كوردیە وەرزشیانە بۆ گەیاندنی پەیامە وەرزشیەكان لە ئاستی خواستی وەرزشواناندان، لە بەرانبەردا ئەوەش پێویستە لەبەرچاو بگیرێت كە رێژەیەكی بەرچاو پێداویستی تر هەن كە لای رێژەیەكی بەرچاوی بەشداربووانی راپرسیەكە پڕ نەكراونەتەوە و ئەبێت كەناڵەكان گرنگیان پێبدەن.

5. ئاستی گەیاندنی پەیامی وەرزشی لە رووی میدیاییەوە

لەبارەی ئەوەی، كە تا چ رادەیەك لەلایەن كەناڵەكەوە پەیامە وەرزشیەكان دەگەیەننە وەرزشەوانان 19 كەس لە بەشدار بوان پێیان وایە زۆر باش دەیگەیەنێت و 10 كەسیش لایان وایە تارادەیەك پەیامەكان دەگەیەنێت، 21 كەسیش لایان وایە ناتوانێت پەیامە وەرزشیەكان بگەیەنن، وەك لە خشتەی ژمارە (6) دا خراوەتە ڕوو.

ISSN 2520-7377 (Online), ISSN 2520-5102 (Print) PP:31-43
Doi: http://dx.doi.org/10.25098/1.1.116 June/2017

خشتەی (6) خستنەڕووی ئاستی گەیاندنی پەیامی وەرزشی لە ڕووی میدیاییەوە.

گۆڕاو	دووبارە	ڕێژە
بەڵێ	29	٪ 58
نەخێر	21	٪ 42
تارادەیەك	0	٪ 0
هەمووی	50	٪ 100

بەپێی زانیاریەکانی ئەم خشتەیە 58٪ ی بینەرانی وەرزشی کەناڵەکوردیەکان لایان وایە، کە ناڵە وەرزشیە کوردیەکان توانیویانە پەیامە وەرزشیە پێویستەکان بگەیەننە وەرزشەوانان ، لە بەرانبەر ئەمانەشدا 42 ٪ پێیان وایە ناتوانن پەیامە پێویستەکان بگەیەننە بینەران. بە پێی ئەم ئەنجامە زۆرینە لای وایە کەناڵە وەرزشیە کوردیەکان پەیامی پێویستی وەرزشی دەگەیەننە وەرزشەوانان (بینەران)

6. سەرچاوەی هەواڵی وەرزشی بۆ وەرزشەوانان

سەبارەت بەوەی کە کەناڵی وەرزشی لۆکاڵی تا چەند بونەتە سەرچاوە بۆ بڵاوبونەوەی چالاکیەکانی وەرزشەوانان لە هەرێمی کوردستان، لە کۆی 50 وەرزشەوانی بەشدار بوو 28 کەسیان پێیان وایە بەڵێ ئەو کەناڵانە بونەتە سەرچاوە بۆ بڵاوکردنەوەی چالاکیەکانیان و 17 کەسیش رایان وایە تارادەیەك بوەتە سەرچاوەو لە بەرانبەریشدا 5 کەس پێیان وایە کە نەبونەتە سەرچاوەیەك. وەك لە خشتەی ژمارە (7) دا ڕوونکراوەتەوە.

خشتەی (7) خستنەڕووی ئاستی کاریگەری کەناڵەکانی تاچەند بونەتە سەرچاوەی هەواڵی وەرزشی بۆ وەرزشەوانان.

گۆڕاو	دووبارە	ڕێژە
بەڵێ	28	٪ 56
نەخێر	5	٪ 10
تارادەیەك	17	٪ 34
هەمووی	50	٪ 100

لەسەر بنەمای زانیاریەکانی ئەم نەخشەیە وا دەردەکەوێت زۆرینەی وەرزشەوانان لایان وایە کە ئەوکەناڵانە بەرێژەی جیاواز بونەتە سەرچاوەی بڵاوکردنەوەی چالاکیە وەرزشیەکانیان، لەو نێوەندەدا 56 ٪ بە بەڵێ وەڵامی ئەو پرسیارەیان داوەتەوە، کە ئایا ئەو کەناڵانە بونەتە سەرچاوەی بڵاوکردنەوەی چالاکیەکانیان، 34 ٪ پێیان وایە تا رادەیەك بوونەتە سەرچاوە، لە بەرانبەردا 10 ٪ لایان وایە نەبوونەتە سەرچاوەی سەرەکی بڵاو بونەوەی چالاکیەکانیان.

7. گرنگی بوونی ئەو کەناڵانە.

سەبارەت گرنگی بوونی ئەو کەناڵانە، ڕەنگدانەوەی نەبونیان، یاخود ئایا نەبونی ئەو کەناڵانە چەند دەبێتە بۆشایی لای وەرزشەوانان لە کۆی 50 کەس 25 کەس وەڵامی بەڵێیان داوەتەوەو 18 کەسیشیان لایان وایە تارادەیەك بۆشایی دروست دەکات، لە بەرانبەردا 7 کەس لایان وایە نەبونیان نابێتە بۆشایی، وەك لە خشتەی ژمارە (8) دا خراوەتە ڕوو.

خشتەی (8) خستنە ڕووی ئاستی کاریگەری کەناڵەکان بە نەبونیان بۆشایی زانیاری دروست بێت.

گۆڕاو	دووبارە	ڕێژە
بەڵێ	25	٪ 50
نەخێر	7	٪ 14
تارادەیەك	18	٪ 36

ISSN 2520-7377 (Online), ISSN 2520-5102 (Print) PP:31-43
Doi: http://dx.doi.org/10.25098/1.1.116 June/2017

هەمووی	50	٪ 100

بەپێی زانیاریەکانی ئەم خشتەیە زۆربەی وەرزشەوانان (بینەران) بە ڕێژەی 50 ٪ کە بەڵێ وەلامیان داوەتەوە و 36 ٪ بە تارادەیەك وەلامیان داوەتەوە لایان وایە، کە نەبونی کەناڵی وەرزشی کوردی بۆشاییەك لە کایەی وەرزشی کوردیدا دروست دەکات، لە بەرانبەردا تەنها 14 ٪ لایان وایە، کە نەبونی کەناڵە وەرزشیەکان نابێتە بۆشایی لە کایەی وەرزشی هەرێمی کوردستاندا.

8. ڕەنگدانەوەی وێنەی وەرزشەوانان لە کەناڵە وەرزشیەکاندا

لە بارەی ئەوەی کە ئایا وەرزشەوانان (بینەران) چەندە وێنەی خۆیان لە هەردوو کەناڵ دەبینیتەوە، لە کۆی 50 کەس 24 کەس بە بەڵێ وەلامی پرسیارەکەیان داوەتەوە و 17 کەسیش بە تارادەیەك وەلامی ئەوەیان داوەتەوە، کە وێنەی خۆیان لەو کەناڵەدا دەبیننەوە ، لە بەرانبەردا 9 کەسە لایان وایە، کە وێنای خۆیان لەو کەناڵانەدا نابیننەوە، وەك لە خشتەی ژمارە (9) دا خراوەتە ڕوو.

خشتەی (9) خستنە رووی ئاستی کاریگەری کەناڵەکان کە ئایا وەرزشەوانان وێنای خۆیان لەو کەناڵانەدا دەبیننەوە

گۆڕاو	دووبارە	ڕێژە
بەڵێ	24	٪ 48
نەخێر	9	٪ 18
تارادەیەك	17	٪ 34
هەمووی	50	٪ 100

لەسەر بنەمای ئەو زانیاریانەی لە خشتەکەدا خراونەتەڕوو زۆرینەی وەرزشەوانان لایان وایە، کە وێنەی خۆیان لە کەناڵە وەرزشیەکاندا دەبیننەوە وەك دەرکەوتوە ڕێژەی 48 ٪ لایان وایە بەتەواوەتی وێنەی خۆیان دەبیننەوە و 34 ٪ پێیان وایە تا رادەیەك وێنەی خۆیان دەبیننەوە، لە بەرانبەردا 18 ٪ لایان وایە وێنەی خۆیان لە کەناڵە وەرزشیە کوردیەکاندا نابیننەوە. ئەمە وانیشان دەدات، کە کەناڵە کوردیە وەرزشیەکان بونەتە وێنایەك بۆ وەرزشەوانانی هەرێمی کوردستان.

9. سەرچاوەی هەواڵ و بابەتە وەرزشیەکان

سەبارەت بەوەی ئایا ئەو کەناڵە کوردیانەی، کە لە هەرێمدا هەن بونەتە تاکە سەرچاوە بۆ گەیاندنی پەیامە وەرزشیەکان بە بینەران لە کۆی 50 کەس 21 کەس لایان وایە کە ئەو کەناڵانە بونەتە تاکە سەرچاوە و 29 کەسیش لایان وایە، کە جگە لە کەناڵە کوردیە وەرزشیەکاکان سەرچاوەی تری میدیایی بەکاردەهێنن و کەناڵە کوردیە وەرزشیەکان تاکە سەرچاوە نین. وەك لە خشتەی ژمارە (10) دا خراوەتە ڕوو.

خشتەی (10) خستنەڕووی ئاستی کاریگەری کەناڵ بەوەی، کەئایا بونەتە تاکە سەرچاوەی هەواڵو بابەتە وەرزشیەکان

گۆڕاو	دووبارە	ڕێژە
بەڵێ	21	٪ 42
نەخێر	29	٪ 58
هەمووی	50	٪ 100

ISSN 2520-7377 (Online), ISSN 2520-5102 (Print)   PP:31-43
Doi: http://dx.doi.org/10.25098/1.1.116   June/2017

بەپێی زانیاریەکانی ئەم خشتەیە زۆربەی وەرزشەوانان لایان وایە، کە کەناڵە کوردیە وەرزشیەکان نەیان توانیوە ببنە تاکە سەرچاوەی هەواڵ و بابەتی وەرزشی، بەڵکو سەرچاوەی تر هەن، کە پەنایان بۆ دەبرێت، ئەمەش بەرێژەی 58 ٪ کە لایان وایە تاکە سەرچاوە نین، 42 ٪ لایان وایە تاکە سەرچاوەن.

10. **کوالیتی دەنگ و ڕەنگەی کەناڵە وەرزشیەکان**

سەبارەت بە کوالیتی دەنگ و ڕەنگی کەناڵە وەرزشیە کوردیەکان و کاریگەریی لەسەر بینەران لە کۆی 50 کەس، 39 کەس لایان وایە، کە بەڵێ کوالیتی دەنگ و ڕەنگی کەناڵە وەرزشیە کوردیەکان لە ئاستی باشدان و 8 کەسیش لای وایە تارادەیەك کوالیتیان باشە، لە بەرانبەردا 3 کەس لایان وایە ئەو کەناڵانە لە ڕووی کوالیتیەوە لە ئاستی پێویستدا نین. وەك لە خشتەی ژمارە (11) دا خراوەتە ڕوو

خشتەی (11) خستنەڕووی ئاستی کەناڵ لە ڕووی کوالیتی دەنگ و ڕەنگەوە

گۆڕاو	دووبارە	ڕێژە
بەڵێ	39	78 ٪
نەخێر	3	6 ٪
تار رادەیەك	8	16 ٪
هەمووی	50	100 ٪

لەسەر بنەمای ئەو زانیاریانەی لەو خشتەیەدا هاتووە زۆربەی بینەران و وەرزشەوانان لایان وایە، کە کوالیتی کەناڵە وەرزشیە کوردیەکان لە ئاستی باشدان، بەشێوەیەك بە ڕێژەی 78 ٪ پێیان وایە بەتەواوی کوالیتی دەنگ و ڕەنگ باشەو 16 ٪ پێیان وایە تا رادەیەك کوالیتی باشە، لە بەرامبەردا 6 ٪ لایان وایە کە کوالیتی دەنگ و ڕەنگ باش نییە.

11. **کاری پیشەیی و بێلایەنی کەناڵە وەرزشیەکان**

سەبارەت بەوەی، کە ئایا تا چەند کەناڵە وەرزشیەکان بە پیشەییانەو بێلایەنانە کاردەکەن، لە کۆی 50 کەس 27 کەس لایان وایە کە بەڵێ کاری پیشەیی و بێلایەن دەکەن و 20 کەسیش لایان وایە کە تا ڕادەیەك کارەکەیان پیشەیی و بێلایەنە، هەروەها 3 کەسیش لایان وایە کە کارەکەیان پیشەیی و بێلایەن نیە. وەك لە خشتەی ژمارە (12)دا خراوەتە ڕوو.

خشتەی (12) خستنەڕووی ئاستی کەناڵ لە ڕووی کارکردن لەسەر بنەمای پیشەیی و بێلایەنی

گۆڕاو	دووبارە	ڕێژە
بەڵێ	27	54 ٪
نەخێر	3	6 ٪
تار رادەیەك	20	40 ٪
هەمووی	50	100 ٪

بەپێی زانیاریەکانی خشتەکە ڕێژەی 45 ٪ وا نیشانی دەدەن، کە بەڵێ کەناڵە وەرزشیە کوردیەکان بە پیشەیی و بێلایەنانە کاردەکەن و 40 ٪ لایان وایە تارادەیەك بێلایەن و پیشەیی کاردەکەن، لە بەرانبەردا 6٪ لایان وایە، کە نەخێر کەناڵە کوردیە وەرزشیەکان بە پیشەیی و بێلایەنانەکار ناکەن. ئەمەش ئەوە نیشاندەدات کە تا رادەیەکی زۆر کەناڵە کوردیە وەرزشیەکان بە پیشەیی و بێلایەنانە کار دەکەن.

5. **ئەنجام :**

توێژەران لەم توێژینەوەیەدا بە چەند ئەنجامێك گەیشتوون، کە گرنگترینیان لە خوارەوەدا خراونەتەروو:

1. هەردوو کەناڵی (سپۆرت و فالکۆن ئیی) دوو کەناڵی وەرزشی خاوەن بینەری بەرچاون لە هەرێمی کوردستان بە جۆرێك، کە زۆرێك لە وەرزشەوانان وێنای خۆیان لەو کەناڵانەدا دەبیننەوە.

ISSN 2520-7377 (Online), ISSN 2520-5102 (Print) PP:31-43
Doi: http://dx.doi.org/10.25098/1.1.116 June/2017

2. کەناڵی سپۆرت بە بەراود لەگەڵ کەناڵی فالکۆن بینەری زیاترە.
3. کەناڵە وەرزشیەکان لە هەرێمی کوردستان توانیویانە ببنە سەرچاوەیەك بۆ بڵاوکردنەوەی چالاکیە وەرزشیەکان، ئەو وێنایەیان لە زەینی وەرزشە واناندا دروست کردووە، کە وەك سەرچاوەی بلاو کردنەوەی چالاکیەکانیان لێبڕوانن.
4. لەگەڵ ئەوەی کەناڵە وەرزشیە کوردیەکان لای وەرزشە وانان سەرچاوەی هەواڵ و بابەتی وەرزشین، بەڵام نەیان توانیوە ببنە تاکە سەرچاوە بۆ وەرزشەوانان.
5. کەناڵە وەرزشیە کوردیەکان لە رووی کاری پیشەیی و بێلایەنیەوە توانیو یانە وێنایەکی باش بخەنە زەینی بینەران و وەرزشە وانانەوە .
6. لە رووی کوالیتی رەنگ و دەنگە ئەم دوو کەناڵە لە ئاستێکی تەکنیکی باشدان
7. لەگەڵ ئەوەی تایبەتمەند بوونی میدیا رۆڵی بەرچاوی لە دروستکر وێنەی زەینی هەیە ، هەروەك چۆن کارکردنی پەیوەندی گشتی لە راگەیاندند رۆڵی گرنگی هەیە، لەم توێژینەوەیدا گەشتینە ئەو ئەنجامە، کە هەماهەنگی ئەم دوو بوارە رۆڵی دروستکردنی وێنەی زەینی لای ینەران زیاتر دەکات.

6. پێشنیاز و راسپاردە

6. 1. راسپاردە

لەئاکامی نوسینی ئەم توێژینەوەیەدا ئەم راسپاردانە لەلای توێژەران گەڵاڵەبووە و دەیخەنە ڕوو بۆ لێکۆڵەرەوانی دواتر تاکو توێژینەوەی زانستیان لە بارەوە ئەنجام بدەن:
- ئەنجامدانی توێژینەوە لە سەر کاریگەری کەناڵە وەرزشیەکان لە پێشخستنی کایەی وەرزشی لە هەرێمی کوردستاندا
- روونکردنەوەی فەرهەنگسازی لە تەلەفزیۆنیە وەرزشیەکانی هەرێمی کوردستاندا .
- ئەنجامدانی توێژینەوەی زانستی لەمەر رۆڵی خولەکانی بەهێزکردن لەبەرەو پێشبردنی تەلەفزیۆنی وەرزشیدا.

6. 2. پێشنیاز

لە بەر رۆشنایی ئەنجامەکانی ئەم توێژینەوەیە ئەم پێشنیازانە دەخەینە بەردەم تەلەفزیۆنە وەرزشیەکانی هەرێمی کوردستان لە پێناو بەهێزکردنیان.
- دامەزراوەی تەلەفزیۆنی ئاسمانی تایبەت بە وەرزش لە هەرێمی کوردستان
- گرنگیدان بە وەرزش لە هەرێمی کوردستان لەسەر ئاستی نێو دەوڵەتی لە کەناڵە وەرزشیەکاندا.

لیستی سەرچاوەکان :

- سەرچاوەی عەرەبی
  - حسانه رشید: العلاقات العامه الاستراتیجیه تقنیه مهارات، 2009، بغداد.
  - د. سالم محمد العزاوی: مجله باحپ الاعلام، عدد 17، 2013.
  - علي عجوة، العلاقات العامةو الصورة الذهنية، 2002.
  - عندنان مزوك الشديفات: الصورة الذهنية لدائرة العلاقات العامةو الإعلام لدى الاعضاء الهيئة التدريسية في الجامعات الاردنية، 2013 رسالة الماجستير، جامعة شرق الاوسط
  - لقصير رزيقة: دور العلاقات العامة في تحسين صورة المؤسسة الاقتصادية جامعة منتوري، قسنطينة جزائير، 2006-2007.
- سەرچاوەی کوردی
  - مالکۆڵم ئێف: هاوڕێ رۆژنامە نوسان: 1990.
- سەرچاوەی ئینگلیزی

Yvonne N. Bui, How to write a master thesis, university of Sanfrancisco, sage publucations, 2009, 23-24

1. https://ar.wikipedia.org/wiki/%D%8B%1D8%9A%D%8A%7D%8B%6D%8A(9
2. http://www.bostah.com/%D%8A%7D%84%9D%8B%5D%88%9D%8B%1D%8A9-%D%8A%3D%88%9D%84%9D%8A7-%D%88%9D%8AB%D%8A%7D%86%9D8%9A%D%8A7-%D%88%9D%8AB%D%8A%7D%84%9D%8AB%D%8A7.html)